

DKAS

Društvo krajinskih arhitektov Slovenije
Jamnikarjeva 101
1000 Ljubljana
ident. št. za DDV: 18473920

Mestna občina Murska Sobota
Kardoševa ulica2
9000 Murska Sobota

Ljubljana, 2.6.2016

Zadeva: Pripombe na Občinski prostorski podrobni načrt za Soboško kamenšnico ob Bakovski ulici v Murski Soboti (OPPN)

Po pregledu objavljenih gradiv OPPN za »Soboško kamenščico« (objava, 3 .maj 2016: <http://www.murska-sobota.si/novice/javna-razgrnitev-ob%C4%8Dinskega-podrobnega-prostorskega-na%C4%8Drta-za-kamen%C5%A1nico-ob-bakovski-ulici-v>) in strokovnemu posvetovanju s predstavniki Društva krajinskih arhitektov Slovenije in skupino članov Matične sekcije krajinskih arhitektov ZAPS, ki spremlja razvoj območja, podajamo naslednje pripombe na razgrnjeno gradivo OPPN.

1. Območje »Bakovska kamenšnica« ima izjemen potencial za sanacijo v smeri razvoja v krajinsko kakovostno območje ustvarjenih naravnih habitatov, rekreacijskih dejavnosti in turistične privlačnosti širšega območja kot tudi njegove zaščite pred negativnimi vplivi AC. Za doseg te ciljev, ki so opredeljeni tudi v že sprejetih dokumentih, je potrebno razviti dobro premišljene in visoko kakovostne rešitve, ki temeljijo na sodobnih pristopih in znanjih povezovanja ekoloških/varovalnih in razvojnih vidikov.

Kot predstavniki krajinsko arhitekturne stroke ugotavljamo, da obravnavani OPPN ne predstavlja strokovno ustrezne rešitve in podlage za trajnostni/sonaraven razvoj območja take kompleksnosti in potencialov kot je Soboška kamenšnica.

2. Nadalje ugotavljamo, da predmetna ureditev gramoznice ne upošteva okoljevarstvenih ukrepov iz DLN, to je ohranjanje sonaravne zasaditve med AC in gramoznico, ki preprečuje polucijo iz AC v podtalno vodo. V OPPN-ju se na območju 03 blažilni pas bistveno zoži, zato je pričakovati velik vpliv zaradi hrupa iz avtoceste in emisije trdnih delcev zaradi prometa v vodno telo gramoznice s talno vodo neposredno. Opozarjamo, da je izdelovalec OPPN-ja dolžan upoštevati določila DLN, Poročilo o vplivih na okolje za DLN in rešitve iz KN tako v grafiki kot v tekstualnem delu. Na območju 03 je predvidena »sonaravna ureditev« – vendar ta ne more biti predvidena, saj je sonaravna ureditev na podlagi DLN in KN že izvedena.
3. Menimo, da predlagana rešitev po svoji vsebinski in prostorski zasnovi tudi ne predstavlja ustreznega predloga za uresničitev ciljev iz veljavnega OPN, ki za območje predvideva, da se bo gramoznica po končanem izkoriščanju uredila v športno-rekreacijsko in turistično območje. Predlogu manjka usklajena celovitost prostorske zasnove kot tudi vsebinska kompatibilnost ter povezanost predlaganih

vsebin, ki so si v določenih delih celo v medsebojnem konfliktu, kot npr. območje industrijskega kompleksa med območji za turizem in rekreacijo, umestitev motorik parka v sonaravno ureditev ipd. Prav tako predlagana ureditev na območju 03, v zasnovi ravne linije ob kateri se umesti peš in utrjena kolesarska pot opremljena z ulično razsvetljavo, nikakor ni sonaravna ureditev obrežja. Če se želi doseči učinke sonaravne ureditve tudi za gnezdenje ptic, je takšna ureditev neustrezna, saj gre za pretirano urbanizacijo "naravnega" okolja.

4. Opozarjamo tudi da:

- načrt predvideva vzpostavitev 20 m širokega pasu, ki bi ga preraslo trstičje in naj bi s svojo ekosistemsko storitvijo, prečiščevalo vodo v gramoznici. Ta namera je neuresničljiva, ker je že sedanjí naklon brežine 1:2 in se obrežje strmo spušča do 8,5 m globine. Trstika in rogoz za uspešno rast potrebujeta plitvino in blag naklon, da se ustvari riparijski pas - 1:10, zato priporočilo iz PVO k OPPN ni upoštevano.
- tekstualni del odloka za ureditev cone 03 ni skladen s kartografskim delom OPPN, saj so nakloni brežin različni (tekstualni kot npr.:1:2, grafični od 1:5 do 1:10).
- OPPN določa, da se »brežine uredijo v blagem naklonu, kot npr. 1:2 s čimer se ustvari pogoje za rast trstičja, rogozovja in gnezdenja vodnih ptic«. Takšen naklon za vzpostavitev sonaravnega zaraščanja je prestrm in preglobok (globina vode do 8,5 m). Iz DLN in KN je razvidno, da je bila predvidena ureditev brežin v naklonu 1:10 (to je na območju 03 - OPPN). Iz DLN in KN je prav tako razvidno, da so na območju, ki je v OPPN-ju označeno kot območje 05, predvidene strme brežine za sekundarni biotop - gnezdenje breguljk.
- blažilni pas okoljevarstvenega ukrepa, ki je bil omilitveni ukrep za izkop gramoza za potrebe gradnje AC in bil podrobneje zarisán v KN morajo biti v OPPN upoštevan v obstoječi ureditvi na način, kot je bilo predvideno v KN, saj bo samo tako možno pričakovati blažilne učinke sonaravne ureditve, ki jih pri takšni ureditvah lahko nudi narava, če ima pri tem dovolj prostora za nemoten proces sukcesije, medtem, ko jih urbane dejavnosti kot so parkirišča, utrjene poti, razsvetljava, promet, ljudje, motijo. Del obrežja gramoznice bi moral postati mirna in za ljudi (tudi za ribiče) nedostopna cona za vzpostavitev vodnega ekosistema, ki bi pozitivno vplival na čiščenje vode v gramoznici. Naklone brežin je potrebno načrtovati tako, da se bo trstičje dejansko lahko razraslo in tudi tako, da bo upoštevano nihanje vode v gramoznici, zaradi črpanja vode za namakanje. Pozitivna lastnost trstičja je tudi blaženje vodne erozije bregov zaradi udarjanja valov, ki jih bo več tudi zaradi predvidenih aktivnosti veslaškega športa.
- V razgrnjenem OPPN je šibka točka tudi rešitev na S, V in Z strani vodne črte v gramoznici, saj ni načrtovanih širših vegetacijsko in krajinsko blažilnih pasov, s katerimi bi preprečevali polucijo iz kmetijskih površin (gnojila, aerosoli fitofarmaceutskih sredstev, prašni delci s tal) in z vegetacijo uredili prijetnejše okolje. Ureditev gramoznice, ki je odprta vodna površina talne in s tem pitne vode, ki seže do 9 m in več v globino, bi morala biti načrtovana bolj subtilno in z ustrezno conacijo rabe, pri čemer bi morala biti vsaj 1/3 obrežja prepuščena naravnim procesom brez človekovih dejavnosti. Del ustvarjene "divjine" prinaša tudi priložnosti za opazovanje ptic in življenja v trstičju in brežinah, kjer gnezdiyo npr. breguljke, kar je lahko zanimiva vsebina za ti. zeleni turizem v vseh letnih časih.

- doseganje blažilnih učinkov, ki jih zagotovi vegetacija na brežinah bo možno samo z dovolj zagotovljene površine, ki je za enkrat predvsem na severni in vzhodni brežini manjka, saj je med vodno črto gramoznice in njivami samo poljska cesta in nasip odgrnjene povrhnjice. Ker gre za urejanje gramoznice, kjer bo izkop kmalu ustavljen, je potrebno načrtovati ureditev tako, da bo dolgoročno vzdržna z maksimalno možno mero izvedenih omilitvenih ukrepov, ki bodo samodejno uravnavali procese čiščenja vode in na ta način zmanjševali stroške vzdrževanja.

Glede na vse zapisano mestni občini Murska Sobota predlagamo, da sprejetje OPPN za območje zadrži in pristopi k izdelavi, za območje dolgoročno in strokovno sprejemljivejšega dokumenta na osnovi rešitve, ki jo bo pridobila na osnovi ustrezno pripravljene projektne naloge in z razpisom javnega ali vabljenega natečaja.

S spoštovanjem,
DKAS

Jože Novak, predsednik Društva krajinskih arhitektov Slovenije

